

SPREJETA BESEDILA

P9_TA(2020)0258

Eritreja in primer Dawita Isaaka

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 8. oktobra 2020 o Eritreji, zlasti o primeru Dawita Isaaka (2020/2813(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Eritreji, zlasti resolucije z dne 6. julija 2017¹,
- ob upoštevanju poročila posebne poročevalke OZN z dne 11. maja 2020o razmerah na področju človekovih pravic v Eritreji,
- ob upoštevanju izjave posebne poročevalke OZN z dne 30. junija 2020 o razmerah na področju človekovih pravic v Eritreji, podane na 44. zasedanju Sveta za človekove pravice,
- ob upoštevanju resolucij Sveta OZN za človekove pravice o razmerah na področju človekovih pravic,
- ob upoštevanju resolucije varnostnega sveta OZN št. 2444 z dne 14. novembra 2018, s katero so se s takojšnjim učinkom prenehale vse sankcije OZN proti Eritreji (embargo na orožje, zamrznitve sredstev in prepovedi potovanj),
- ob upoštevanju Sklepa Sveta (SZVP) 2018/1944 z dne 10. decembra 2018 o razveljavitvi Sklepa 2010/127/SZVP o omejevalnih ukrepih proti Eritreji²,
- ob upoštevanju zadeve št. 428/12 (2012), ki je bila v imenu Dawita Isaaka in drugih političnih zapornikov vložena pri Afriški komisiji za človekove pravice in pravice ljudstev,
- ob upoštevanju končne izjave s 66. zasedanja Afriške komisije za človekove pravice in pravice ljudstev z dne 22. maja 2017,
- ob upoštevanju Konvencije OZN proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju,
- ob upoštevanju ustave Eritreje, ki je bila sprejeta leta 1997 in zagotavlja državljanske

¹ UL C 334, 19.9.2018, str. 140.

² UL L 314, 11.12.2018, str. 60.

- svoboščine, vključno z versko svobodo,
- ob upoštevanju Afriške listine o človekovih pravicah in pravicah ljudstev,
 - ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah iz leta 1966,
 - ob upoštevanju sporazuma o partnerstvu AKP-EU (Sporazuma iz Cotonouja)¹, kot je bil spremenjen leta 2005 in leta 2010 in katerega podpisnica je Eritreja,
 - ob upoštevanju členov 144(5) in 132(4) Poslovnika,
- A. ker so eritrejske oblasti 23. septembra 2001 aretirale Dawita Isaaka, dvojnega državljan Eritreje in Švedske, torej državljan Evropske unije, novinarja in solastnika prvega neodvisnega časopisa v Eritreji „Setit“ z velikim številom bralcev, skupaj z 21 drugimi osebami; ker eritrejska vlada Dawita Isaaka obtožuje za izdajalca, čeprav ni bila proti njemu nikoli vložena obtožnica niti ni prišlo do nobenega sojenja; ker se je Dawit Isaak po neodvisnosti Eritreje leta 1992 vrnil iz Švedske, da bi pomagal pri utrjevanju mlade demokracije v državi;
- B. ker je do odvzema prostosti prišlo po objavi odprtega pisma, ki je obsojalo režim in pozivalo predsednika Isaiasa Afwerkija k demokratičnim reformam; ker je vlada na dan odvzema prostosti razglasila prepoved vseh neodvisnih medijev; ker priporniki niso bili obtoženi nobenega kaznivega dejanja;
- C. ker je bil Dawit Isaak 19. novembra 2005 izpuščen iz pripora, potem ko je med drugimi v njegovem imenu večkrat posredovala tudi švedska vlada; ker je bil dva dni pozneje na poti v bolnišnico ponovno aretiran, eritrejske oblasti pa so trdile, da je bil le začasno izpuščen zaradi zdravljenja; ker ga od takrat eritrejske oblasti držijo priprtega brez možnosti komunikacije z zunanjim svetom in ne želijo razkriti niti kje je priprt niti podrobnosti o njegovem zdravju in dobrem počutju;
- D. ker so se decembra 2008 pojavila nepotrjena poročila, da je bil Dawit Isaak premeščen v najstrožje varovani zapor v Embatkali in da je bil kmalu po tem, 11. januarja 2009, sprejet v bolnišnico letalskih sil v Asmari, ker naj bi resno zbolel; ker narava in resnost njegove bolezni ostajata neznana, eritrejska vlada pa noče potrditi, ali je bil res hospitaliziran
- E. ker družina Dawita Isaaka, tudi njegovi trije otroci, vse od njegovega izginotja doživlja nevzdržno stisko in negotovost, saj imajo zelo malo informacij o njegovem počutju, lokaciji in obetih za prihodnost; ker se Betlehem Isaak, hčerka Dawita Isaaka, še naprej zavzema za izpustitev očeta; ker je Betlehem Isaak leta 2020 potrdila, da je njen oče še živ;
- F. ker je Afriška komisija za človekove pravice in pravice ljudstev odločila, da so novinarji, aretirani septembra 2001 v Eritreji, vključno z Dawitom Isaakom, pridržani samovoljno in nezakonito, ter eritrejske oblasti pozvala, naj jih izpustijo ali jim vsaj zagotovijo pošteno sojenje;
- G. ker razmere v prenatrpanih in nehygieničnih centrih za pridržanje v Eritreji pomenijo, da gre za kruto in nečloveško ravnanje s pridržanimi; ker so zaradi teh razmer zaporniki

¹ UL L 317, 15.12.2000, str. 3.

izpostavljeni večjemu tveganju, da se nalezejo COVID-19; ker je dostop do zdravstvenega varstva, hrane in sanitarnih storitev izjemno omejen ali pa ga sploh ni, zaradi česar so zaporniki odvisni od obiskovalcev, ki jim prinašajo osnovne potrebščine; ker so omejitve gibanja v zaporih zaradi boja proti pandemiji povzročile še hujšo podhranjenost ter posledične duševne in telesne bolezni; ker so mnogi drugi zaporniki nameščeni v zabojnikih za prevoz, kjer so izpostavljeni izredno ostrim temperaturnim pogojem;

- H. ker je Eritreja od neodvisnosti naprej pod vodstvom Isaiasa Afwerkija sistematično zaprla na tisoče ljudi zaradi njihovih političnih prepričanj ali njihovega novinarskega dela ali zato, ker dejavno živijo v skladu s svojo vero; ker so prisilna izginotja v Eritreji strukturni pojav; ker so priporniki običajno žrtve samovoljnega in nezakonitega odvzema prostosti in pridržanja brez obtožnice, dostop do odvetnika in obiski družinskih članov pa so prepovedani;
- I. ker v poročilu Programa OZN za razvoj o človekovem razvoju za leto 2019 Eritreja med 189 državami po indeksu človekovega razvoja za leto 2019 zaseda 182. mesto; ker je organizacija Novinarji brez meja v svojem svetovnem indeksu svobode tiska za leto 2020 Eritrejo med 180 državami na lestvici postavila na 178. mesto; ker je Odbor za zaščito novinarjev Eritrejo leta 2019 razglasil za najbolj cenzurirano državo na svetu;
- J. ker je v poročilu preiskovalne komisije OZN o človekovih pravicah v Eritreji, objavljenem 9. maja 2016, navedeno, da so bila v zadnjih 25 letih v centrih za pridržanje, taboriščih za vojaško urjenje in drugih krajih po vsej državi pogosto in sistematično storjena kazniva dejanja zoper človečnost;
- K. ker je posebna poročevalka OZN o razmerah na področju človekovih pravic v Eritreji v poročilu z dne 16. maja 2019 zapisala, da sta „mir in varnost v regiji dobila nov zagon, kar je dvignilo tudi pričakovanja v Eritreji in mednarodni skupnosti, da bo eritrejska vlada izvedla politične in institucionalne reforme“, vendar pa „eritrejske oblasti še niso začele s procesom notranjih reform, razmerah na področju človekovih pravic pa ostajajo nespremenjene“; ker posebni poročevalci OZN od leta 2009 ne morejo vstopiti v Eritrejo;
- L. ker so eritrejske oblasti maja 2019 kruto zatrle nepriznane krščanske skupnosti in zasedle katoliške šole in zdravstvene ustanove, kar je negativno vplivalo na pravice prebivalstva do zdravstvenih storitev in izobraževanja;
- M. ker eritrejski predsednik še vedno zavrača možnost volitev in izvajanja državne ustave, čeprav je bila ta ratificirana že leta 1997, eritrejski volilni zakon pa je bil ratificiran leta 2002; ker se začasni parlament ni sestel že od leta 2002, sodstvo pa nadzoruje vlada;
- N. ker so se zaradi nedavnega napredka pri miru in varnosti v regiji pojavila pričakovanja, da bodo v Eritreji uvedene reforme nacionalnega služenja vojaškega roka in da bo prišlo do demobilizacije nabornikov; ker doslej ni bilo nobenih uradnih napovedi skrajšanja služenja vojaškega roka ali načrtov za demobilizacijo; ker je služenje vojaškega roka še vedno neprostoVOLjno in brez časovne omejitve; ker služenje vojaškega roka za mnoge državljane, tudi ženske in dekleta, pomeni suženjstvo, kjer je njihovo celotno življenje pod nadzorom tretjih oseb in kjer se med drugim soočajo s fizičnimi, spolnimi in verbalnimi zlorabami ter so lahko prisiljeni delati kot gospodinjski pomočniki;

- O. ker sta Eritreja in Etiopija julija 2018 podpisali zgodovinski mirovni sporazum, s katerim se je končal dvajsetletni konflikt; ker so se z mirovnim sporazumom iz julija 2018 odprle nove možnosti za socialno-ekonomski razvoj države, povezane z napredovanjem regionalnega ekonomskega povezovanja na Afriškem rogu;
 - P. ker je EU po mirovnem sporazumu med Eritrejo in Etiopijo spremenila pristop do Eritreje na podlagi „načel delovanja“, ki ni omogočal niti političnega dialoga niti razvojnega sodelovanja EU z Eritrejo, v tako imenovani „dvtirni“ pristop;
 - Q. ker partnerstvo med EU in Eritrejo ureja Sporazum iz Cotonouja in ker so pogodbenice tega sporazuma zavezane spoštovanju in izvajanju njegovih določb, zlasti spoštovanju človekovih pravic, demokracije in pravne države;
 - R. ker EU kljub hudim in sistematičnim kršitvam bistvenih in temeljnih elementov Sporazuma iz Cotonouja na področju človekovih pravic, ki jih je zagrešila Eritreja, nikoli doslej ni začela posvetovanja po členu 96 tega sporazuma kljub večkratnim pozivom Evropskega parlamenta k temu;
 - S. ker EU Eritreji namenja precej razvojne pomoči; ker sta se EU in Eritreja po mirovnem sporazumu med Eritrejo in Etiopijo iz leta 2018 dogovorili o novi strategiji razvojnega sodelovanja za obdobje 2019–2020, v okviru katere je EU namenila 180 milijonov EUR;
 - T. ker skuša avtorska vlada nadzorovati eritrejsko diasporo prek davka na dohodek izseljencev v višini 2 % ter z vohunjenjem za diasporo in preganjanjem sorodnikov, ki ostanejo v Eritreji;
1. zahteva takojšnjo in brezpogojno izpustitev vseh zapornikov vesti v Eritreji, zlasti državljana EU Dawita Isaaka in drugih novinarjev, pridržanih od septembra 2001; zahteva takojšnje informacije o lokaciji in počutju Dawita Isaaka; poziva eritrejske oblasti, naj mu omogočijo dostop do predstavnikov EU, držav članic in Švedske, da bi se ugotovilo, ali potrebuje zdravstveno varstvo in kakšno drugo podporo;
 2. najostreje obsoja sistematične, pogoste in hude kršitve človekovih pravic v Eritreji; poziva eritrejsko vlado, naj odpravi pridržanja opozicije, novinarjev, verskih voditeljev in nedolžnih civilistov;
 3. poziva Afriško unijo kot partnerico EU z izrecno zavezo splošnim vrednotam demokracije in človekovih pravic, naj okrepi dejavnosti v zvezi z obžalovanja vrednimi razmerami v Eritreji in sodeluje z EU, da se zagotovi izpustitev Dawita Isaaka in drugih političnih zapornikov;
 4. poziva, naj se glede na trenutno zdravstveno krizo zaradi COVID-19, slabe sanitarne razmere v eritrejskih zaporih in visoko tveganje okužbe pripornikov nemudoma zagotovijo ustrezna hrana, voda in zdravstvena oskrba; je zaskrbljen, ker se zaradi pandemije COVID-19 povečujeta lakota in podhranjenost, ki sta že prisotni v nekaterih delih države, pandemija pa prispeva tudi k pomanjkanju hrane;
 5. zahteva, da eritrejska vlada dokaže, da so vsi, ki jim je bila odvzeta prostost, živi, in zagotovi podrobne informacije o njihovem stanju in o tem, kje se nahajajo; poziva k poštenemu sojenju obtoženih, takojšnji in brezpogojni izpustitvi zapornikov, ki niso obtoženi kaznivih dejanj, ter k odpravi mučenja in drugega ponižujočega ravnanja, kot

je omejevanje hrane, vode in zdravstvene oskrbe; opozarja eritrejsko vlado, da mora obravnavati vse kršitve človekovih pravic, vključno s preiskovanjem izvensodnih pobojev in prisilnih izginotij ter smrtne kazni, ki bi jih bilo treba odpraviti v skladu s priporočili iz letnega poročila Sveta OZN za človekove pravice za leto 2020;

6. obžaluje dejstvo, da Eritreja ne zagotavlja prostora za neodvisne zagovornike človekovih pravic, člane politične opozicije ali neodvisne novinarje; zato poziva eritrejsko vlado, naj odpre državljanski prostor za neodvisne organizacije civilne družbe in omogoči ustanavljanje drugih političnih strank v državi; opominja Eritrejo na njene obveznosti v skladu s konvencijami Mednarodne organizacije dela, zlasti glede pravic organizacij civilne družbe in sindikatov do organiziranja, miroljubnih demonstracij, sodelovanja v javnih zadevah in kampanj za večje pravice delavcev;
7. zahteva, da eritrejska vlada ne pošilja državljanov na prisilno delo v okviru neomejenega nacionalnega služenja in odpravi obvezno prakso vseh otrok, ki so v zadnjem letu šolanja, v taboru za vojaško usposabljanje;
8. poziva Komisijo, naj ugotovi, ali je pogoj za pomoč EU izpolnjen, in zagotovi, da se s sredstvi za projekte v Eritreji, zlasti tiste, ki jih izvaja nacionalna služba, ne bo okoristila eritrejska vlada; v zvezi s tem obžaluje, da Komisija še naprej financira projekt izgradnje cest, in jo poziva, naj se odziva izključno na potrebe eritrejskega ljudstva po razvoju, demokraciji, človekovih pravicah, dobrem upravljanju, varnosti in svobodi govora, tiska in zbiranja ter oceni oprijemljive rezultate na področju človekovih pravic, ki so rezultat strategije EU-Eritreja in tako imenovanega „dvostranskega pristopa“;
9. poziva k takojšnjemu izvajanju eritrejske ustave iz leta 1997, ki je bila pripravljena ob polnem posvetovanju z vsemi deležniki in civilno družbo ter ustrezno sprejeta;
10. obsoja, da eritrejska vlada zunaj svojega ozemlja pobira „izseljenski davek“; poziva vlado, naj spoštuje svobodo gibanja in preneha izvajati politiko krivde na podlagi povezave, uperjeno proti družinskim članom tistih, ki se poskušajo izogniti nacionalnemu služenju ali zbežati iz Eritreje ali pa ne plačajo dvo odstotnega davka od dohodka, ki ga vlada terja od eritrejskih izseljencev, vključno z državljani EU;
11. poziva Eritrejo, naj odpravi prepoved neodvisnih medijev in dovoli ustanavljanje političnih strank kot glavni instrument za spodbujanje demokracije v državi; poziva, naj se organizacijam človekovih pravic dovoli svobodno delovanje znotraj države;
12. zahteva, naj eritrejske oblasti odpravijo pridržanja opozicije, novinarjev, verskih voditeljev, predstavnikov civilne družbe in nedolžnih civilistov; poziva Eritrejo, naj v celoti spoštuje in ščiti svobodo veroizpovedi ter preneha s preganjanjem na podlagi vere;
13. ponavlja svojo nujno zahtevo po globalnem mehanizmu EU za človekove pravice ali tako imenovanem evropskem zakonu Magnickega; poziva Svet, naj ta mehanizem sprejme s sklepom, ki se bo nanašal na strateške interese in cilje Unije v skladu s členom 22(1) Pogodbe o Evropski uniji;
14. poziva Eritrejo, naj v celoti spoštuje in nemudoma uveljavi Konvencijo OZN proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju in naj izpolni vse svoje obveznosti, ki izhajajo iz Mednarodnega pakta o državljanskih in

političnih pravicah ter Afriške listine o človekovih pravicah in pravicah ljudstev, ki oba prepovedujeta mučenje;

15. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Afriški uniji, predsedniku Eritreje, Svetu OZN za človekove pravice in Skupni parlamentarni skupščini AKP-EU.